

Брюксел, 24 ноември 2023 г.
(OR. en)

15858/23

RESPR 35
FIN 1233
ECOFIN 1273
FISC 271

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Делегациите
Относно:	Доклад на председателството относно новите собствени ресурси

I. ВЪВЕДЕНИЕ

В съответствие със заключенията на Европейския съвет от 17 – 21 юли 2020 г.¹. Междуетноститутуционалното споразумение от 16 декември 2020 г.² (МИС) предвижда да се работи за въвеждането на нови собствени ресурси (НСР), които следва да наберат сума, достатъчна за покриване на равнището на общите очаквани разходи за погасяване на главницата и лихвите по заетите средства, които да бъдат използвани за разходите, посочени в член 5, параграф 1, буква б) от Решението за собствените ресурси (NextGenerationEU, частта относно безвъзмездните средства). В МИС освен това се определя пътна карта за въвеждането на НСР и се предвижда, че Съветът следва да обсъди първия пакет преди 1 юли 2022 г. (с оглед на въвеждането му на 1 януари 2023 г.) и допълнителен втори набор от собствени ресурси до 1 юли 2025 г. (с оглед на въвеждането му до 1 януари 2026 г.).

¹ док. EUCO 10/20 (точки A29 и 145 – 150).

² Междуетноститутуционално споразумение от 16 декември 2020 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси (ОВ L 433I, 22.12.2020 г., стр. 28).

Във връзка с това през декември 2021 г. Комисията представи предложение за изменение на Решението относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз³, което ще включва три НСР въз основа на: системата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите (МКВЕГ)⁴ и национална вноска в бюджета на ЕС въз основа на дела на остатъчните печалби на най-големите и най-печелившите многонационални предприятия, преразпределени на държавите членки⁵.

На 20 юни 2023 г. Комисията представи коригиран пакет за следващото поколение собствени ресурси. Пакетът включва ново изменение на Решението за собствените ресурси (РСР)⁶ (за изменение на предложението от декември 2021 г.) чрез въвеждане на нов собствен ресурс въз основа на статистически данни за печалбите на дружествата, както и корекции след приемането на секторното законодателство относно МКВЕГ и относно преразглеждането на СТЕ.

Коригираният пакет включва освен това две предложения относно мерките за прилагане на системата на СР, по-специално нови изменения на Регламента относно предоставянето (РоП)⁷ и на предложенията за мерки за прилагане (МПСР)⁸ от март 2022 г., които бяха придружени също от работен документ на службите на Комисията⁹. Тези нови предложения съдържат корекциите, които са необходими, за да се отрази споразумението между съзаконодателите по отношение на събирането на данни по МКВЕГ, и включват нови разпоредби относно статистическия собствен ресурс. Правилата относно собствения ресурс въз основа на дела на преразпределените печалби (в резултат на секторните правила относно „стълб I“) остават в предложението за РСР и ще влязат в сила съгласно предложението на Комисията, след като Директивата за прилагане на глобалното споразумение относно преразпределянето на правата на данъчно облагане започне да се прилага и Многостранната конвенция влезе в сила.

³ Док. 15260/21.

⁴ На 14 юли 2021 г. Комисията публикува също така законодателни предложения относно МКВЕГ и относно преразглеждането на СТЕ. И двата регламента бяха приети през май 2023 г.

⁵ Секторното законодателство на ЕС по този аспект все още не е въведено. След като преговорите по Многостранната конвенция за частично преразпределяне на правата на данъчно облагане („стълб I“) приключат в приобщаващата рамка на Г-20/ОИСР за борба със свиването на данъчната основа и прехвърлянето на печалби, се очаква Комисията да представи законодателно предложение, гарантиращо последователното прилагане на тази конвенция в ЕС.

⁶ Док. 10853/1/23 REV1.

⁷ Док. 10855/1/23 REV1.

⁸ Док. 10854/1/23 REV1.

⁹ Док. 10853/23 ADD1. В работния документ на службите на Комисията се прави оценка на основните варианти за собствен ресурс, предложени от Европейския парламент, както и на техния потенциал като НСР съгласно три критерия: потенциал за приходи, простота и бързо мобилизиране на приходите.

В настоящия доклад е представен напредъкът, постигнат по време на испанското председателство в областта на собствените ресурси.

II. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ

Коригираният пакет за следващото поколение собствени ресурси беше представен на заседанието на Съвета (Икономически и финансови въпроси) на 14 юли, на което делегациите изразиха предварителните си позиции в рамките на пълна кръгла маса. Председателството приключи обсъждането между министрите, като отчете необходимостта от работа на техническо равнище и от внимателен анализ на предложенията, както беше посочено от мнозинството от делегациите.

Техническата работа по време на испанското председателство се съсредоточи върху постигането на възможно най-голям напредък по новия пакет от предложения, като бяха организирани седем заседания (на 11 и 19 юли, на 11 септември, на 5 и 13 октомври, на 14 и 23 ноември) и бяха насърчени обсъжданията между държавите членки.

По време на различните технически обсъждания делегациите подчертаха ясно необходимостта от подходяща информация и точни прогнози за приходите, от една страна, и от прогнози на Next Generation EU за нуждите от възстановяване на разходи (главница и лихви), от друга страна. Освен това някои държави членки посочиха, че настоящата система на собствените ресурси вече е в състояние да покрие погасяванията в рамките на Next Generation EU.

Въз основа на въпроси от държавите членки Комисията представи информация и отговори на конкретни технически запитвания, по-специално относно: i) преразгледаните прогнози и прогнозни приходи от НСР; ii) разходите за погасяване по Next Generation EU и бюджетните нужди, които ще бъдат финансирани със собствени ресурси; iii) прогнозирането, предоставянето и контролната рамка на статистическия собствен ресурс на база печалбите на дружествата; и iv) последващи действия във връзка с други технически въпроси от държавите членки относно други елементи на пакета. Всички тези елементи бяха подробно обсъдени в рамките на работна група „Собствени ресурси“.

Тъй като новият пакет от предложения въвежда съществени промени в системата на собствените ресурси на Съюза, мнозинството от делегациите поискаха допълнително време за анализ на предложенията, преди да са готови да изразят окончателните си позиции. Освен това предварителната информация, получена от делегациите, доведе до общ скептицизъм по отношение на новия коригиран пакет, особено във връзка с новия статистически собствен ресурс на база печалбите на дружествата. По-конкретно, няколко делегации не виждат добавената стойност на такъв нов собствен ресурс, главно поради сходствата му със собствения ресурс на база БНД, тъй като не представлява нови средства и не възстановява баланса на предишната кошница със СТЕ и МКВЕГ.

Освен това някои държави членки отново потвърдиха ангажимента си да спазват пътната карта на МИС за въвеждането на нови собствени ресурси. Във връзка с това някои делегации изразиха готовността си да придвижат работата по коригирания пакет преди края на 2023 г. Други делегации биха подкрепили евентуалното въвеждане на нови собствени ресурси в контекста на следващата многогодишна финансова рамка.

За да канализира обсъжданията и да получи насока за по-нататъшната работа, испанското председателство изготви тематична бележка или въпросник, който съдържа технически въпроси и проблеми, свързани с коригирания пакет, на който държавите членки отговориха устно по време на заседанието на работна група „Собствени ресурси“ на 13 октомври. Както и при предишните заседания, повечето делегации изразиха общ скептицизъм по отношение на предложенията за НСР, като само няколко делегации бяха готови да придвижат работата по коригирания пакет преди края на 2023 г. Мнозинството от делегациите също така оцениха положително евентуалното въвеждане на приноса въз основа на постъпленията от МКВЕГ като НСР, докато някои бяха готови за по-нататъшни обсъждания относно параметрите на СТЕ и тези НСР, които наистина представляват нови средства (напр. СТЕ2).

В контекста на тези предложения и свързаните с тях обсъждания, на заседанието на работна група „Собствени ресурси“ от 14 октомври 2023 г. Европейската сметна палата представи своето становище № 04/2023 относно предложението на Комисията за изменения на РоП. Сметната палата отговори и на въпроси и запитвания от страна на делегациите. Както и на други заседания на работна група „Собствени ресурси“, делегациите се възползваха от тази възможност, за да изтъкнат отново необходимостта от консолидиране на различните действащи РоП в един законодателен акт. По този въпрос Комисията заяви, че това важно начинание следва да се извърши в подходящия момент по един комплексен, ефикасен и правно обоснован начин и без ненужна тежест за националните администрации.

2^{ра} кошница от НСР

Съгласно пътната карта на МИС до юни 2024 г. трябва да бъде предложена втора кошница от собствени ресурси. Съветът трябва да проведе обсъждания до 1 юли 2025 г. с оглед на въвеждането на тази втора кошница до 1 януари 2026 г.

През декември 2021 г. Комисията обяви, че ще представи предложение за втора кошница от нови собствени ресурси до края на 2023 г.¹⁰ За да се ускорят преговорите, това предложение беше придвижвано през юни 2023 г. като коригиран пакет за следващото поколение собствени ресурси¹¹.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Във връзка с МИС и свършената работа в периода юли – декември 2023 г. по публикуваните от Комисията отделни предложения държавите членки се приканват да отбележат напредъка, постигнат по време на испанското председателство.

¹⁰ Док. 15259/21.

¹¹ Док. 10852/23.